

Ontvangen Literatuur

Samenstelling: Ruud Willemstein

Genoemde artikelen zijn slechts een selectie en vormen niet de complete inhoudsopgave.

Argus, Kwartaaltijdschrift van de Stichting Kritisch Faunabeheer, jrg 25 no 3-4, december 2000.

Boomblad, jrg 12 no 6, dec. 2000.

De Dompheorn, Natuur- en Vogelwacht De Vijfheerenlanden, jrg 34 no 4, december 2000.

Dutch Birding, Dutch Birding Association, jrg 22 no 5, 2000:
Rare birds in the Netherlands in 1999 – Een overzicht van zeldzame vogels waargenomen in 1999 en eerder.
Juvenile dark-morph Long-tailed Jaeger collected in the Netherlands – Een artikel naar aanleiding van de vondst van een stervende zeer donkere juveniele kleinste jager (Vieland, 1998). Over het voorkomen van een donkere vorm bij kleinste jagers blijkt nog heel weinig bekend te zijn. Vermoedelijk zijn deze ook donker in adult kleeed, maar of dit voor zowel broed- als winterkleed geldt is nog volstrekt onduidelijk.
Drie Bonte Tapuiten in Nederland in oktober-november 1999 – In oktober-november 1999 werden binnen enkele weken

tijd drie bonte tapuiten waargenomen in Nederland, goed voor het zesde tot en met achtste geval. In dit artikel worden deze drie gevallen gedocumenteerd en wordt ingegaan op de determinatie en leeftijdsbepaling.

Idem jrg 22 no 6, 2000:
Identification of red-backed, isabelline and brown shrikes – Dit artikel behandelt de herkenning van klauwieren *Lanius* uit de zogeheten '*cristatus sensu lato* groep', bestaande uit grauwe klauwieren, izabelklauwieren en bruine klauwieren. Het artikel is in het Engels, met een samenvatting in het Nederlands.

Ficedula, Tijdschrift van Twentse VWG, jrg 29 no 4, december 2000:
Najaarstrek over Telpost Aamsveen 2000 – Telpost Aamsveen is de enige telpost in Twente met een telreeks van acht jaar. Daarmee is de telpost zeker van regionaal belang. De top-10 van deze telpost tijdens de najaarstrek in de afgelopen 5 jaar wijkt nogal af van de landelijke top-10. Een toppositie is weggelegd voor de

doortrek van de houtduif (bijna 30.000 exemplaren in 2000).

Gierzwaluw telling 2000 in Twente – Een van de conclusies die volgt uit deze telling is dat de gierzwaluw zeker niet achteruitgaat in Twente.

Waarnemingen in Twente – Een overzicht van recente waarnemingen tot en met december 2000. Lezers met een computer met Internetaansluiting kunnen ook kijken op <http://home.wxs.nl/~laurents/>

De Grauwe Gans, St. Vogel- en Natuurwacht Zuid-Flevoland, jrg 16 no 3, november 2000:

Lepelaarplassen – Dit artikel geeft een overzicht van ruim 6 jaar broedvogeltellingen in het gebied van de Lepelaarplassen (periode 1993-1999). Enkele observaties zijn de toename van heggenmus, merel, fitis en nachtegaal als gevolg van de voortschrijdende bebouwing. Verder werd een onverwachte daling van het aantal vinken geconstateerd. Opmerkelijke (maar niet bevestigde) waarneming was die van een orpheusspottvogel (22 mei 1993)

Broedgeval chinese appelvink – Een beschrijving van het mogelijk eerste broed-

geval in het wild in Nederland van de chinese appelvink. Het betreft hier een broedgeval van ontsnapte kooivogels die vermoedelijk "winterhard" zijn. Kan hier een basis zijn gelegd voor verwildering? Arendbuizerd in Nederland – Een beschrijving van de waarneming van een arendbuizerd (*buteo rufinus*) in Zuid Flevoland (5-8 september 2000). Opmars overwinterend Waterhoen – Het aantal overwinterende waterhoentjes in zuidelijk Flevoland, vooral de Aimeerse grachten, is explosief toegenomen in de laatste twee jaren. De oorzaken van deze toename is niet geheel duidelijk. Verdere monitoring van de grachten van Almere kan mogelijk een antwoord geven. Wilde Gans – Een artikel met een soort-bespreking van de grijze of grauwe gansen. Aan de orde komen kolgans, groenlandse kolgans, dwerggans, westelijke grauwe gans en oostelijke grauwe gans. Verder wordt ook het voorkomen in Flevoland besproken.

IJsselmeerberichten, vereniging tot behoud van het IJsselmeer, no 3, december 2000.

De Kleef, Vogelbeschermingswacht Zaanstreek, jrg 24 no 4, december 2000: Broedvogelinventarisatie Kalverpolder 2000.

Knipselkrant, Stichting Kritisch Fauna-beheer, jrg 24, november 2000.

De Krulsbæk, Vogelwacht Utrecht, jrg 43 no 5, december 2000: Onderzoek naar stuwpatronen bij vinken en graspiepers in de provincie Utrecht – Op 24 oktober 1998 is in de provincie Utrecht en aangrenzend gebied op 12 verschillende telposten naar vogeltrek gekeken. Doel was om iets meer te weten te komen over het ontstaan van trekpatronen in ruimte en tijd in de provincie Utrecht. De interesse ging daarbij vooral uit naar door het landschap gestuurde trekpatronen en dan met name het "achterlandeffect". Het artikel behandelt daarbij de resultaten van vink en graspieper. Rode en zwarte wouwen in het voorjaar van 1999 – Resultaten van een onderzoek uit vogelwaarnemingen van samenwerkende werkgroepen. Het artikel beschrijft het meest opvallende fenomeen uit het eerste jaar van de samenwerking: een influx van vooral rode en in mindere mate zwarte wouwen.

Limosa, orgaan van de Nederlandse Ornithologische Unie en van de SOVON, jrg 73 aflevering 1 september 2000: Territoriumkartering van watersnippen – In dit artikel wordt beschreven welke gedragingen van watersnippen in het veld worden waargenomen en welke beteke-

nis zij hebben voor de inventarisatie. Op grond hiervan wordt een voorstel gedaan voor aanpassing van de criteria voor geldige waarnemingen en fusie-afstanden bij het karteren van territoria van watersnippen volgens de BMP-methode van SOVON.

Zomerwaarnemingen van Noordse pijlstormvogels in Nederland – Onderzoek naar het zomervoorkomen van Noordse pijlstormvogels op de zuidelijke Noordzee.

Kustbroedvogels, vegetatiesuccessie en natuurontwikkeling.

Voortdurend in de lucht: zenderonderzoek aan kanoeten in de westelijke Waddenzee.

Idem, jrg 73 aflevering 2 december 2000: Aantalsontwikkeling van de kwak als broedvogel in Nederland in de twintigste eeuw – De kwak is een van de meest mysterieuze broedvogels van Nederland. In de twintigste eeuw heeft in Nederland een sterk wisselend aantal kwakken gebreed. Recent lijkt sprake van een toename, die wordt toegeschreven aan een algehele populatietoename in omliggende landen, in combinatie met het loslaten van kwakken uit dierenparken en een verbetering van het broedhabitat en voedselomstandigheden als gevolg van natuurontwikkeling.

Kolonievogels en zeldzame broedvogels in Nederland in 1997 – Jaarlijks worden in Nederland tellingen van kolonievogels en zeldzame broedvogels uitgevoerd. Dit artikel presenteert de resultaten over 1997. De koudeperiode in de voorafgaande winter zorgde voor een afname van soorten als ijsvogel en grote gele kwikstaart. Droogte leidde tot minder gunstige vestigingsomstandigheden van sommige water-en moerasvogels zoals geoorde fuut. Opmerkelijk grote aantallen werden aangetroffen van lepelaar, kwartelkoning en krooneend. Tot de grote verliezers in 1997 behoorden onder andere velduil, kuifleeuwerik en otolaan.

Meerkoet, Natuur en Milieufederatie Wierhaven, no 4, 2000: Fitissen, wat weten we er eigenlijk van?

Mens en Natuur, IVN Vereniging voor natuur- en milieueducatie, jrg 51 no 4, winter 2000.

Natuur en Milieu, Stichting Natuur en Milieu, jrg 24 no 10, december 2000.

NatuurNabij, IVN Eemland, jrg 28 no 5, december 2000.

Noordhollands Landschap, Stichting Het Noordhollands Landschap, jrg no 4, november 2000:

Wereldreizigers op het Noord-Hollandse strand – Het najaar is de tijd van de drie-teenstrandlopertjes. Ze komen van ver en

zijn op doorreis. Als speelgoedbeestjes trippelen ze langs de branding, maar in wezen zijn het geharde atleetjes, die heel wat vlieguren in de vleugels hebben.

Politie Dier en Milieu, Vereniging Politie dieren en milieubescherming, jrg 75 no 4, december 2000:

Waar komen al die fazanten vandaan? – Tijdens een jachtseizoen leggen zo'n 250.000 fazanten het loodje. Het grootste deel van de dieren (ongeveer 150.000) is speciaal gefokt voor de jacht. Fazantenjacht is in Nederland niet verboden, maar het uitzetten van fazanten voor de jacht is dat wel. Desondanks komt deze laatste praktijk veelvuldig voor in ons land.

De Steenloper, Vogelwerkgroep Den Helder, jrg 18 no 99, december 2000.

De Tringlaan, Vogelwerkgroep Schagen e.o., jrg 23 no 5, december 2000.

Vanellus, Bond van Friese Vogelbeschermingswachten, jrg 53 no 6, december 2000:

Zorgen over grutto – Landelijk loopt de broedpopulatie grutto's gestaag terug (van 116.115 paren in 1967 tot 57.945 in 2000). Een van de oorzaken is de moderne landbouw, welke bepaalde vogels bevoordeelt, maar andere benadeelt. Een ander probleem dat in het artikel wordt genoemd is het mogelijk verdwijnen van de grutto uit het hoofd en hart van de mensen. Het warmhouden van de betrokkenheid van gewone mensen met de grutto wordt dan ook van groot belang geacht.

Van Nature, Nieuws van Vereniging Natuurmonumenten, jrg 10 no 11, november 2000.

Idem jrg 10 no 12, december 2000.

Veld- en Vitrine, Mededelingen van het Fries Natuurmuseum, no 146, december 2000.

Het Vogeljaar, Tijdschrift voor vogelstudie en vogelbescherming, jrg 48 no 5, oktober 2000:

Nieuw ontdekte vogelsoorten in 1980-2000 – Dit artikel geeft een opsomming van alle 142 nieuw (sinds 31 december 1979) ontdekte vogelsoorten. Alleen de werkelijk nieuw ontdekte vogeltaxa, welke in enige publicatie als soort zijn erkend, zijn in beschouwing genomen. Zogeheten 'splits', waarbij ondersoorten als aparte soort worden erkend, zijn dus niet meegenomen.

Marginale merelmantjes – Een artikel over het harde leven van merels, zowel van de marginale merelmantjes als van de territoriumhouders. Voortdurend moet strijd worden geleverd. Het verschil tussen territoriumhouder en marginale man

---

ligt in de voortplanting: meedoen of uitgesloten zijn, wel of niet kans maken op nageslacht. De marginale merelman is meestal geen lang leven beschoren, maar ook succesvolle merelmannen leven vaak niet langer dan twee jaar. Voorts wordt het niet waarschijnlijk geacht dat albinisme de marginaliseringskans bevordert.

Idem jrg 48 no 6, december 2000:
Wijzigingen in vogelnamen – Onlangs zijn zowel de Franse, de Engelse, de Nederlandse en de Latijnse namen van een aantal vogelsoorten gewijzigd. Dit artikel geeft een kort overzicht, zonder in te

gaan op de motivering. Nieuwe en gewijzigde namen voor 'Vogels van Europa' van Lars Jonsson zijn extra aangeduid.

Vogels, Tijdschrift over vogels en vogelbescherming, jrg 21 no 121, januari/februari 2001:
De dreigend ondergang van een remigrant – Sinds een eeuw is de eidereend terug in de wadden. Maar afgelopen winter vonden ruim 20.000 'eiders' er de dood. Verhongerd, blijkt uit onderzoek. Vogelbescherming Nederland wil daarom de schelpdiervisserij beperken. In een internationaal belangrijk natuurgebied horen de daar levende

dieren niet te moeten concurreren met de mens.

Klein grut bevecht Koning Winter – Hoe overleven winterkoning, goudhaan, staartmees en sijs de soms stevige vrieskou? Dit artikel geeft een indruk van de truuks die deze kleine zangers tot hun beschikking hebben.

Vogelnieuws, Vogelbescherming Nederland i.s.m. de Kerkuilen werkgroep Nederland, jrg 13, no 5, november 2000.

Idem, Jrg 13, no 6, december 2000.

Vrienden van het Gool, jrg 2000 no 4.
